

EKONOMSKO FINANSIJSKA ANALIZA

-Vežbe-

Dušan Borovčanin, master

E-mail: dborovcanin@singidunum.ac.rs

Troškovi amortizacije

- Amortizacija predstavlja trošenje i habanje stalnih sredstava koje nastaje postepeno, zavisno od oblika sredstava i njihove upotrebe
- Sa računovodstvenog aspekta, amortizacija je trošak.

Troškovi amortizacije

Obavezi obračuna amortizacije podležu: ulaganja u razvoj, patenti, licence i slična prava, ostala nematerijalna ulaganja, građvinski objekti, postrojenja i oprema, alat i inventar koji se kalkulatивно otpisuju, investicione nekretnine i ostala stalna sredstva

Troškovi amortizacije

- ✓ Da bi sredstvo podleglo amortizaciji neophodno je da bude ispunjen uslov da je korisni vek trajanja duži od godinu dana.
- ✓ Da bi se amortizacija pravilno obračunala, neophodno je poznavanje sledećih kategorija:
 1. osnovica za obračun amortizacije,
 2. procenjeni vek trajanja,
 3. kapacitet iskorišćenja sredstva,
 4. stopa amortizacija i
 5. metod procene

Osnovica za obračun amortizacije

Vrednost sredstva koja se dobija nakon ulaganja u sticanje sredstva

Procenjeni vek trajanja

Na osnovu korisnog veka upotrebe nekog sredstva utvrđuje se stopa amortizacije

Stopa za obračun amortizacije

Otpisivanje osnovnih sredstava vrši se primenom godišnjih stopa amortizacije koje se utvrđuju na osnovu korisnog veka trajanja

Metod obračuna amortizacije

- 1. Vremenska**
 - 2. Funkcionalna**
- ✓ Vremenska amortizacija se obračunava tako što se nabavna vrednost stalnih sredstava podeli predviđenim vekom trajanja. (proporcionalna ili degresivna)
 - ✓ Kod funkcionalne amortizacije, amortizaciona kvota je ista za svaki period trajanja stalnih sredstava.

Vremenska amortizacija –proporcionalni metod

Najčešće se koristi u praksi. Polazi se od pretpostavke da je trošenje ravnomerno raspoređeno.

Godina	Nabavna vrednost	Stopa (%)	Amortizacija	Neto vrednost
Prva	100.000	20	20.000	80.000
Druga	100.000	20	20.000	60.000
Treća	100.000	20	20.000	40.000
Četvrta	100.000	20	20.000	20.000
Peta	100.000	20	20.000	0
Svega			100.000	

$$SA = 100/PKVT \rightarrow SA = 100/5 = 20\%$$

Vremenska amortizacija –degresivni metod

Godina	Nabavna vrednost	Stopa (%)	Amortizacija	Neto vrednost
Prva	100.000	35%	35.000	65.000
Druga	65.000	35%	22.750	42.250
Treća	42.250	35%	14.788	27.463
Četvrta	27.463	35%	9.611	17.852
Peta	Saldo koji sadašnju vrednost svodi na 12.000 je			5.852

Funkcionalni metod obračuna

Za razliku od vremenskog, u ovom slučaju visina troškova zavisi od obima korišćenja.

Primer

Shuttle bus vredi 300.000 RSD. Procenjeno je da ukupno može da pređe 600.000 km. U tekućoj godini prešao je 100.000 km.

Troškovi otpisa po jedinici = $300.000 / 600.000 = 0,5$ din

Godišnja iznos amortizacije = $100.000 \times 0,5 = 50.000$ rsd

Zadatak

Nabavljen je autobus vrednosti 1.450.000 RSD i procenjeni vek trajanja je 5 godina. Izračunati amortizaciju vremenskim proporcionalnim i degresivnim metodom.

Godina	Nabavna vrednost	Stopa (%)	Amortizacija	Neto vrednost
Prva	1.450.000	0,2	290.000	1.160.000
Druga	1.450.000	0,2	290.000	870.000
Treća	1.450.000	0,2	290.000	580.000
Četvrta	1.450.000	0,2	290.000	290.000
Peta	1.450.000	0,2	290.000	0
Svega				

Vremenska amortizacija – degresivni metod

Godina	Nabavna vrednost	Stopa (%)	Amortizacija	Neto vrednost
Prva	1.450.000	0,2	290.000	1.160.000
Druga	1.450.000	0,2	232.000	928.000
Treća	1.450.000	0,2	185.600	742.400
Četvrta	1.450.000	0,2	148.480	593.920
Peta	1.450.000	0,2	118.784	475.136
Svega				

Zadatak

- ✓ Nabavljen je autobus za 1.450.000 RSD. Procenjeno je da može da pređe ukupno 800.000 km. Prve godine autobus je prešao 200.000 km, druge 250.000, treće 180.000 km, četvrte 70.000 km i poslednje godine 100.000 RSD, Koliko iznosi amortizacija u svakoj godini korišćenja?

	Prva godina	362500
Iznos am	Druga godina	453125
1,8125	Treća godina	326250
	Četvrta godina	126875
	Peta godina	181250
	Ukupno	1.450.000

0.000 =

Zadatak

Hotel je nabavio 5 računara. Prosečni izdatak po računaru iznosi 60.000 RSD. Procenjeni vek trajanja je 5 godina. Izračunajte amortizaciju primenjujući vremenski proporcionalni metod za računarsku opremu.

Godina	Nabavna vrednost	Stopa (%)	Amortizacija	Neto vrednost
Prva	300.000	0,2	60000	240.000
Druga	300.000	0,2	60000	180.000
Treća	300.000	0,2	60000	120.000
Četvrta	300.000	0,2	60000	60.000
Peta	300.000	0,2	60000	0
Svega				

EKONOMSKI POKAZATELJI POSLOVANJA U HOTELIJERSTVU

EKONOMSKI POKAZATELJI POSLOVANJA U HOTELIJERSTVU

1. Produktivnost
2. Ekonomičnost i
3. Rentabilnost

Ukupna produktivnost

$$P = \frac{Q}{I}$$

Pri čemu je **P** – produktivnost, **Q** – proizvod, **I** - inputi

Parcijalna produktivnost

Produktivnost rada

$$P_L = \frac{Q}{L}$$

P_L – produktivnost rada, Q – proizvod, L - rad

Pokazatelji produktivnosti rada u hotelskim preduzećima

- Brzina prijema gostiju
- Brzina odjave gostiju
- Broj noćenja prema satima rada
- Broj očišćenih soba po satu rada...

Produktivnost

$$P = \frac{\text{Prihodi od hrane i pića}}{\text{Broj zaposlenih u F\&B}}$$

$$P = \frac{\text{Prihodi od prodaje soba}}{\text{Broj zaposlenih u sektoru soba}}$$

$$P = \frac{\text{Ukupan broj posluženih obroka}}{\text{sati rada na dan}}$$

.....

Rezultat merenja produktivnosti

- ✓ Pravilno i stimulatívno nagrađivanje
- ✓ Utvrđivanje potrebnog broja osoblja i standarda za pojedine operacije

EKONOMIČNOST KOD HOTELSKIH PREDUZEĆA

U analizi ekonomičnosti polazi se od odnosa između troškova i obima proizvodnje, a navedeni pokazatelj se naziva i ekonomska odnosno troškovna efikasnost.

Cilj je utvrditi:

1. Minimalne troškove za dati obim proizvodnje
2. Maksimalni obim proizvodnje za date troškove

EKONOMIČNOST KOD HOTELSKIH PREDUZEĆA

$$\textit{Ekonomičnost} = \frac{\textit{Proizvodi i usluge x prodajne cene}}{\textit{Utrošene količine x nabavne cene}}$$

$$\textit{Ekonomičnost} = \frac{\textit{Ukupan prihod}}{\textit{Ukupne troškove}}$$

Rentabilnost

Ekonomski princip poslovanja koji se u osnovi svodi na profitabilnost preduzeća.

U merenju rentabilnosti javljaju se dva pristupa:

1. Računovodstveni i
2. Ekonomski

U praksi ipak dva sistema racio analize:

1. Zbirna
2. Du pont sistem analize

Najznačajniji pokazatelji rentabilnosti

Da bi se izračunali ovi pokazatelji neophodni su podaci iz bilansa stanja odnosno bilansa uspeha.

1. Neto rentabilnost
2. Prinos na ukupna sredstva - ROI
3. Prinos na vlasnički kapital - ROE
4. Prihod po akciji

Neto rentabilnost i ROI

Neto rentabilnost = Profit / Prodaja

Primer = $12235/226416 = 5,4\%$

ROI = stopa neto rentabilnosti x obrt ukupnih sredstava

Obrt uk. Sredstava = Prodaja/Ukupna sredstva

Primer = $226416/485615 = 46,62 \%$

Iračunajte ROI?

ROE

$ROE = ROI \times \text{multiplikator neto imovine}$

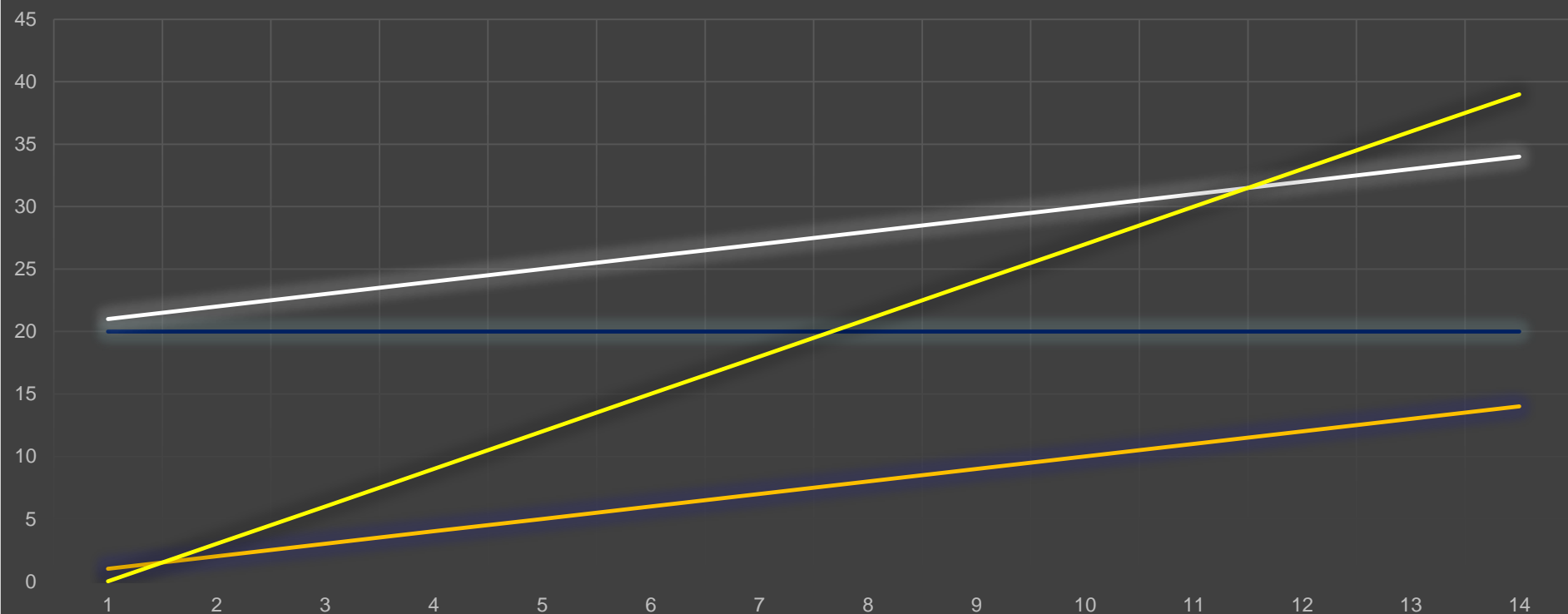
$MNI = \text{Ukupna sredstava} / \text{deoničarski udeo}$

Analiza rentabilnosti

Breakeven point

— Fiksni troškovi — Varijabilni troškovi — Ukupni troškovi — Prihodi od prodaje

Breakeven point

$$Q = \frac{F}{C - PVT}$$

Q – tačka pokrića, **F** – fiksni troškovi, **C** – cena, **PVT** – Prosečni varijabilni trošak

Primer

Hotel sa 4* raspolaže sa 60 soba

ADR je 150 EUR

PVT = 30 EUR

Fiksni troškovi 3.000 EUR

Koliko soba je neophodno prodati da bi se ostvario pozitivan rezultat u poslovanju?

Rešenje

$$Q = \frac{3000}{150 - 30} = 25$$

